

Türkiye Cümhuriyetile İsviçre Federal Meclisi arasında münakit ticaret ve ikamet mukavelesinin tasdiki hakkında 1/838 numaralı kanun lâiyhası ve iktisat ve Hariciye Encümenleri mazbatalarile Dahiliye Encümeni Riyaseti tezkeresi

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Sayı: 6/427

12/II/1931

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Türkiye Cümhuriyeti ile İsviçre Federal Meclisi arasında mün'akit ticaret ve ikamet mukavelelerinin tasdiki hakkında Hariciye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 11/II/1931 tarihli içtimamında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte gönderilmiştir.

Muktazasının ifasına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe mazbatası

Cümhuriyet Hükûmetile İsviçre federal Meclisi salâhiyettar murahhasları arasında 13 kânun-
evvel 1930 tarihinde Ankarada imza edilmiş olan ticaret mukavelenamesi merbut kanun lâiyhasile
Büyük Meclisin tetkik ve tasvibine arz ediliyor.

Mukavelename yalnız ticaret ahkâmını havi olup beynelmilel kabul edilmiş son muahedelere müma-
sildir.

Ahkâmı umumiyesi itibarile diğer Devletlerle aktettiğimiz emsali muahedelerin aynıdır.

Hükûmetiniz, iki memleket arasındaki ticarî münasebetleri tanzim ve bunların inkişafını temin
edecek olan bu vesikayı tasvip nazarlarınıza arz ederim.

İktisat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat Encümeni

Karar No: 49

Esas No: 1/838

10/III/1931

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyetile İsviçre federal meclisi arasında 1930 senesi birinci kânununun on üçüncü
günü Ankarada akit ve imza olunan ticaret ve ikamet mukavelenamesi ile tasdikine ait olan kanun
lâiyhası tetkik ve müzakere edildi:

Ticarî münasebatımız lehimize olarak inkişaf etmekte olan İsviçre ile akit ve imza olunan bu mukave-

lename listesiz ve en ziyade müsaadeyi mazhar milletler esası üzerine tanzim kılınmış ve diğer devletlerle yapılan emsaline muvafık bulunmuş olmakla tasdikine dair olan kanun lâyihasile beraber ve aynen encümenimiz tarafından kabulü tekrarrür etmiştir.

Havalesi veçhile Dahiliye Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

İk. En. Reisi	M. M.	Kâ.	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
	Mardin	Afyon	Edirne	Ş. Karahisar	Mardin	Mersin	Adana
<i>M. Rahmi</i>	<i>Ali Rıza</i>	<i>İzzet</i>	<i>Fayik</i>	<i>İsmail</i>	<i>Nuri</i>	<i>Hakkı</i>	<i>Zamir</i>
Âza	Âza	Âza	Âza				
Adana	İstanbul	Denizli					
<i>Kemal</i>	<i>A. Hamdi</i>	<i>E. Aslan</i>					

Dahiliye Encümeni Riyaseti tezkeresi

T. B. M. M.
Dahiliye Encümeni
Karar No. 17
Esas No. 1/838

15 - III - 1931

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyeti ile İsviçre Federal Meclisi arasında münakit ticaret ve ikamet mukavelenamesinin tasdikı hakkında olup encümenimize havale buyrulan kanun lâyihasının alâkası itibarile Hariciye Encümenine havale buyrulması yüksek reylerine bağlıdır efendim.

Dahiliye En. Reisi na.

M. M.
Malatya
Muttalip

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Karar No. 8
Esas No. 1/838

23 - III - 1931

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyetile İçviçre Federal Meclisi arasında 13 kânunuevvel 1930 tarihinde Ankara-da akit ve imza edilen ticaret mukavelenamesinin tasdikine ait olup encümenimize havale buyrulan kanun lâyihası ve merbutu İktisat Encümeninin mazbatasile birlikte tetkik ve müzakere olundu.

Bu mukavelenamenin ahkâmı umumiyesi itibarile beynelmilel kabul edilmiş olan esaslara uygun ve Cümhuriyet Hükümetinin diğer Devletler ile aktettiği emsali mukavelenamelerin aynı bulunduğu anlaşılmağla tasdikına ait kanun lâyihasile beraber encümenimiz tarafından aynen kabulüne ve Heyeti Umumiyenin tasdikına arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe takdimine karar verilmiştir.

Ha. En. Rs.	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza
<i>Saffet</i>		<i>Zeki Mesut</i>	<i>Nusrat Sadullah</i>	<i>Necmeddin</i>	<i>Yakup Kadri</i>
Âza	Âza	Âza			
<i>Fazıl Ahmet</i>	<i>Münir</i>	<i>İ. Süreyya</i>			

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cümhuriyeti ile İsviçre Federal Meclisi arasında münakit ticaret mukavelenamesinin tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti ile İsviçre Federal Meclisi arasında 1930 senesi kânunuevvelinin on üçüncü günü Ankarada akit ve imza edilen ticaret mukavelenamesi kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-İera Vekilleri Heyeti memurdur.

11 - III - 1931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Hasta</i>	<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Esat</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Mustafa Şeref</i>
S. İ. M. V.		
Hasta		

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiye Cümhuriyeti ile İsviçre Federal Meclisi arasında aktolunan ticaret mukavelenamesinin tasdikine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE İLE İSVİÇRE ARASINDA TİCARET MUKAVELENAMEŞİ

Türkiye Cümhuriyeti Reisi

ve

İsviçre Federal Meclisi,

İki memleket arasındaki iktisadî münasebetleri inkişaf ettirmek arzusu ile mütehasşis olduklarından bir ticaret mukavelenamesi aktine karar vermişler ve bu bahpta, murahhasları olmak üzere,

Türkiye Cümhuriyeti Reisi:

Nafra Vekili Zekâi, İktisat Vekili Mustafa Şerof, Hariciye Mütesarrı Menemenli Numan Beyleri;

İsviçre Federal Meclisi:

İsviçre Konfederasyonunun Türkiyedeki fevkalâde murahhas ve Orta Elçisi Müsyü Hanri Marten'i tayin etmişlerdir. Müşarileyhler, usulüne muvafık ve muteber görülen salâhiyetnamelerini teati ettikten sonra atideki hükümleri kararlaştırmışlardır.

Madde — 1

Menşei Yüksek Âkit taraflardan biri olan tabii veya mamûl müstahsallar diğlerinin ülkesine ithal olundukları zaman, menşei herhangi bir üçüncü memleket olan aynı cinsten müstahsalların tabi oldukları veya olacaklarından başka veya daha yüksek resim, harç ve mükellefiyetlere, ne de başka veya daha ağır nizam ve muamelelere hiç bir veçhile tabi tutulmıyacaktırlar.

Kezalik Yüksek Âkit taraflardan her birinin ülkesinden diğere taraf ülkesine ihraç edilen tabii veya mamûl müstahsallar, her hangi diğere bir memleketin ülkesine gönderilecek aynı cinsten müstahsalların tabi tutuldukları veya tutulacaklarından başka veya daha yüksek resim, harç ve mükellefiyetlere, ne de daha ağır nizam ve muamelelere hiç bir veçhile tabi tutulmıyacaktırlar.

Zikredilen hususatta Yüksek Âkit taraflardan biri canibinden; menşei her hangi diğere bir memleket olan veyahut her hangi diğere bir memleket ülkesine gönderilecek bulunan tabii veya mamûl müstahsallara bahşedilmiş veya ileride edilecek bütün menfaatler, müsaadeler, imtiyazlar ve muafiyetler menşei diğere Yüksek Âkit taraf olan veyahut bu tarafın ülkesine gönderilecek bulunan, aynı cinsten müstahsallara derhal ve tavizsiz tatbik edilecektir.

Madde — 2

Birinci maddede yazılı taahhütler:

A) Hududun her iki tarafından derinliği on beş kilometroyu tecavüz etmiyecek bir mıntaka dahilinde hudut ticaretini kolaylaştırmak için diğere hemhudut Devletlere halen bahşedilmiş veya bilâhare bahşedilebilecek olan müsaadelere;

B) Yüksek Âkit taraflardan biri canibinden akte edilmiş veya ileride akte diledilebilecek olan bir gümrük ittihadından münbais müsaadelere;

C) 1923 senesindenberi Osmanlı İmparatorluğundan ayrılmış memleketlere, gümrük tarifesi hususunda, Türkiye tarafından bahşedilmiş veya edilebilecek olan hususî menfaatlere şamil olmıyacaktırlar.

Şurası mukarrerdir ki (C) fıkrasında tadat edilen hususî menfaat ve müsaadeler üçüncü bir Devlete bahşedilecek olursa bu madde ihtiyaca medar olmaz.

Madde — 3

Âkit memleketlerden birinin, bir veya bir kaç üçüncü memlekettten transit suretile geçtikten sonra diğere taraf ülkesine ithal edilmiş olan tabii veya mamul müstahsalları, ithal esnasında, menşei memleketlerden doğrudan doğruya ithalleri takdirinde alacak gümrük rüsumundan yahut aidattan başkasına veya daha yükseğine tabi tutulmıyacaktırlar.

Bu hüküm doğrudan doğruya transit edilen emtia hakkında cari olduğu gibi aktarma, zurufu teedit veya antrepoya vazedildikten sonra transit edilen emtiaya da tatbik olunur.

Madde — 4

Yüksek Âkit taraflardan birinin ülkesine son geldiği yer neresi olursa olsun diğer taraf ülkesinde müstahsal veya mamül her hangi bir maddenin ithali hakkında hiç bir memnuiyet veya takyit, her hangi diğer eenebi memleket müstahsal veya mamul mümasil maddelerin ithaline de teşmil edilmedikçe, idame veya ihdas edilmeyecektir.

Yüksek Âkit taraflardan birinin ülkesinden diğerinin ülkesine her hangi bir maddenin ihracı üzerinde hiç bir memnuiyet veya takyit, mümasil maddelerin her hangi diğer eenebi memlekete ihracına da teşmil edilmedikçe, idame veya ihdas edilmeyecektir.

Yukarıki fıkralarda vaz edilmiş olan umumî kaideye, mevzu bahis memnuiyet veya takyitlerin aynı şerait altında bulunan her hangi diğer eenebi memlekete aynı zamanda ve aynı tarzda teşmil edilmesi şartı ile, ancak aşağıdaki hususlarda istisna kabul edilebilir:

- 1 - Umumî emniyet icaplarına binaen vazolunan memnuiyet veya takyitler,
- 2 - Âmmenin sıhhati düşüncesile mevzu memnuiyet ve takyitler,
- 3 - Hayvanları veya nebatları hastalıklardan vetufeylilerden muhafaza ve nebatları tereddiden ve einsin tükenmesinden vikaye için vazolunan memnuiyet veya takyitler.

Madde — 5

Beynelmîl transite müteallik bileümle hususatta, Yüksek Âkit taraflar, mütekabil münasebetlerinde, transitin serbestiliği hakkındaki 20 haziran 1921 tarihli Barslon mukavele ve esasî nizamnamesi hükümlerini tatbik edeceklerdir.

Madde — 6

Yüksek Âkit taraflardan birinin ülkesinde bir müstahsalın istihsali, ihrarı veya istihlâki üzerine gerek devlet gerek nahiyeler veya esnaf cemiyetleri hesabına vaz edilmiş veya edilecek olan dahilî resimler diğer taraf ülkesinin müstahsallarına, hiç bir bahane altında, nefsi memleketin mümasil müstahsallarından veya bulunmadığı takdirde, en ziyade müsaadeye mazhar milletinkilerden daha ağır veya daha taziyik edici bir surette tatbik edilmeyecektir.

Madde — 7

Ahval icap ettirecek olursa, Yüksek Âkit taraflardan her biri, ithal edilen müstahsalların menşei memleketini tesbit etmek için varit olan maddenin mezkûr memleketin millî müstahsalât veya mamulâtından olduğunu veyahut iktisadî sebeplere binaen orada bir tahavvüle uğramış veya bir ameliye görmüş olması dolayısıyla mahreç memleketin mevzuatına nazaran ora müstahsallarından imiş gibi telâkkisi icap ettiğini mübeyyin bir menşei şahadetnamesinin ithalâtçı tarafından ibrazını istiyebilecektir.

Menşei şahadetnameleri bu mukavelenameye raptedilen nümüne (melfuf 1) veçhile tanzim edilmiş olarak gerek mürsilin mensup olduğu ticaret ve sanayi odaları, gerek gümrük makamı gerek se mürselünileyh memleketin kabul edeceği her hangi teşkilât veya heyet tarafından ita olunacaktır. Mürselünileyh memleketin hükûmeti menşei şahadetnamelerinin kendi siyasî veya konsolosluk memurları tarafından tasdik edilmiş olmasını talep etmek hakkını haiz olacaktır.

Posta Paketleri ve hava yolile yapılacak irsalât, ticarî bir mahiyeti haiz irsalâttan madut olmadıklarının mürselünileyh memleketçe kabulü takdirinde menşei şahadetnamesine tabi tutulmıyacaklardır.

Yüksek Âkit taraflardan birine mensup olup kendi memleketlerindeki salâhiyettar makamat canibinden verilen bir salâhiyet varakası ibraz ederek orada ticaret veya san'atlarını icraya mezun bulduklarını ve kanunlar ile muayyen resimleri ve vergileri tesviye ettikleri isbat eyliyecek olan tacirler, fabrikaçılar ve sair san'at erbabı, gerek bizzat, gerek kendi hizmetlerinde bulunan seyyar memurlar vasıtasile, diğer taraf ülkesindeki tacirler veya müstahsıllar nezdinde veyahut umumî satış mahallerinde mübayaatta bulunmak hakkına malik olacaklardır. Bunlar arz ettikleri nümunelere tevafuk eden emtiayı kendi ticaret veya san'atlarında kullanan tacirlerden veya sair eşhastan siparişler dahi alabileceklerdir. Kezalik, beraberlerinde nümuneler veya modeller nakledebilecekler veya bunları kendilerine irsal ettirebileceklerdir. Bu fıkrada tadat edilen ef'al için hiç bir hususî resim veya aidata tabi tutulmıyacaktırlar. Muayyen bir metâm örneği olan bilcümle mevat, bir cihetten mezkûr mevat tekrar ihraç esnasında alelûsul ayniyetlerinin tesbit kılınmasına salih bulunmak ve diğer cihetten böylece ithal edilmiş olan mevat, heyeti mecmuasile, nümuneliklerin mutata mahiyetini zayı etmiş olacak derecede kemmiyet veya kıymet irae eylemek kaydı muzaafı altında, nümune veya model addedilirler.

Salâhiyet varakası 2 numaralı melfuftaki nümuneye muvafık surette tanzim edilmiş olacaktır. Yüksek Âkit taraflar bu varakaları itaya memur olan makamatı ve kezalik seyyar ticaret memurlarının ticaretlerini icra hususunda tebaiyete mecbur oldukları ahkâmı müteakibilen yekdiğerine iş'ar edeceklerdir.

Maahaza şurası mukarrerdir ki, yukarıda zikredilen seyyar ticaret memurları varakalarında yazılı olanlardan başka tacirler veya sanat erbabı için satış muameleleri aktinde bulunmak hakkını haiz olmayacaklardır.

İthalî memnu emtia müstesna olmak üzere bir gümrük resmine veya her hangi diğer resme tabi olan ve nümunelik veya model suretile ithal edilen mevat, tekrar ihraç olunmaları kaydile iki tarafça, aşağıdaki şerait dairesinde, ithal ve ihraç resminden muvakkat muafiyet ile kabul edilecektir.

A - Bu seyyar memurlar, gümrük idaresine beyannamelerini verirlerken, ihraç memleketi gümrük memurları tarafından musaddak ve beraberlerinde ithal ettikleri nümuneleri veya modelleri alelmüfredat müş'ir bulunan tarifatl bir listeyi üç suretile birlikte ibraz edeceklerdir. Eğer tarifatl listeyi hâmil bulunmıyorsa, beyannamelerini verirlerken, memurlar veya modelleri alelmüfredat irae eden yeni bir listeyi üç nüsha olarak ita edeceklerdir.

İthalât memleketinin gümrük memurları listenin mahallî lisana tercümesini talep edebileceklerdir.

B - Nümuneler veya modellerin tekrar ihraçları esnasında ayniyetlerinin tesbit edilebilmesi için, bunlar ihraçat memleketinde nevi ve şekillerine göre, damgalanmış yahut balmumu veya kurşunla mühürlenmiş olacaklardır. Her bir tarafın gümrük makamatı, nümuneler üzerine vazedilmiş olan işaretleri aslına mutabakatının tahkikini temin için, bu damgaların örneklerini ve mühürlerin basılmış şekillerini müteakibilen ve resmen yekdiğerine göndereceklerdir.

İşaretler vaz'ı gayri kabil veya mahzurları dâi olduğu takdirde, fotoğrafler, resimler veya tam ve mufassal tarifatl ile ayniyetin tesbiti caizdir. Bununla beraber, ithalât memleketinin gümrük memurları bu nümuneleri, tekrar ihraçları esnasında ayniyetlerinin temini için elzem addedecekleri bilcümle ahvalde masarifi alâkadarlarca tesviye edilmek üzere munzam işaretlerle teğhiz edebileceklerdir.

Bu son keyfiyetten maada, gümrük muayenesi, nümunelerin sadece ayniyetinin tesbitinden ve icabı takdirinde talep edilecek tekâlif ve rüsum miktarının tayininden ibaret olacaktır.

Nümune veya modeller ihraç memleketinde vazedilmiş işaretleri hâmil bulunmazsa ithal memleketinin gümrük memurları yeni işaretler vazedeceklerdir.

C - İthalâtçı tarafından gümrük idaresine tarifatl listenin veya nümunelere ait beyannamenin itasından sonra gümrük muayenesine mübaşeret edilecek ve nümunelere ait olan liste veya beyanname ile bunlara mevzu işaretler usulüne muvafık ise bu nümunelerin her birinin gümrük resmi ve -eğer mahal varsa - istihlâk resmi tesbit olunacak ve bu tekâlif ve rüsumun balığ olduğu miktar

gerek nakten, gerek ithalât memleketinin salâhiyettar makamâtı tarafından kâfi görülen teminat suretinde depozito edilecektir. Teminata mütedair ahkâm, hükümetler tarafından kendi kanunlarına göre tanzim edilecektir. Tartma ve saire ücretleri kat'î surette tesviye olunacak ve gümrük memurları tarafından alelusul tasdik edilen tarifatlî liste veya beyanname nüshalarından biri ithalâtçıya iade edilecektir.

Maahaza, ithalâtçı nûmunelerden her birinin rûsumunu tarifinin mevadî müteallikası mucibince hesap ettirip depozito edecek yerde nûmunelerin mecmuu için bu rûsumu tarifede en yüksek resme tâbi nûmune üzerinden tesviye eylemek hakkını haiz olacaktır. Gümrük memurları bu teklifi is'af etmekle mükellef bulunacaklardır.

D - Bu suretle ithal edilmiş olan nûmunelere veya modeller bir senelik bir mühlet zarfında gerek ithal edildikleri gümrükten gerek diğer birinden ya ihracat memleketine iade veya her hangi bir memlekte tekrar ihraç edileceklerdir. Bir senelik mühlet, icap ettiği takdirde, ithalât memleketinin gümrük idaresi tarafından temdit olunabilir.

E - Tarifatlî liste veya beyanname ile tekrar ihraç edilecek nûmuneler veya modeller alâkadar tarafından gümrük idaresine ibraz olunacak ve bu idare, muayene ettikten sonra, bilâtehir ithal esnasında mevdu rûsumun tamamen iadesini veya bu rûsumun tesviyesini müemmin kefaletin feshi muamelesini ilmûhaber muâbilinde ifa edecektir. Bu iade veya kefalet feshi keyfiyeti ancak tekrar ihraç edilmiş olan nûmuneler veya modeller için ifa kılınacaktır. (D) fıkrasında zikredilen mühletin hitamından sonra, tekrar ihraç edilmemiş veya o mahalde satılmış olan nûmuneler veya modellerin emaneten tutulan gümrük rûsumu gümrük idaresine irat kaydolunacak veya - kefalet kabul edilmiş ise - kefillerinden istifa edilecektir.

F - İthal esnasında mevdu rûsumun iadesi veya kefaletin feshi hudutlarındaki bileümle gümrük idareleriyle memleket dahilinde kâin olup bu bapta muktazi salâhiyeti haiz bulunan gümrük idarelerince ifa edilebilecektir.

Yüksek Âkit taraflar, mezkûr salâhiyetin verildiği idarelerin listelerini yekdiğerine tebliğ edeceklerdir.

Bu maddenin ahkâmı ne seyyar san'at erbabına, ne ayak satıcılığına ne de ticaret ve san'at icra etmiyen eşhas nezdinde siparişler taharrisine kabili tatbik olmadığından Yüksek Âkit taraflardan her biri bu hususlarda kendi kanunlarının tam serbestisini mahfuz tutar.

Madde — 9

Yüksek Âkit taraflardan birinin, ticaretlerini icra zmnında millî müstahsallara hasredilmiş olan panayırlara ve pazarlara giden tebaaları, diğerinin ülkesinde, tabiiyetinde buldukları memleket memurları tarafından (melfuf 3) deki model mucibince hüviyet varakası ibraz edebildikleri takdirde, mahallî tebaalardan daha az müsait bir surette muamele görmeyeceklerdir.

Birinci fıkranın hükümleri ne seyyar san'at erbabına, ne ayak satıcılığına ne de ticaret ve san'at icra etmiyen kimseler nezdinde sipariş taharrisine kabili tatbik olmadığından Yüksek Âkit taraflardan her biri bu hususlarda kendi kanunlarının tam serbestisini mahfuz tutar.

Madde — 10

Aşağıda yazılı eşya ayniyetleri isbat edilmek ve Yüksek Âkit taraflardan her birinin kanunlarında derpiş edilen teminat mahfuz kalmak şartile, müsaade edilen müddet içinde tekrar ihraç edildikleri takdirde gümrük resminden muaf tutulacaklardır :

1 - Âkit memleketlerden birine, orada tamir edilmek maksadile, ithal edilen eşya.

Şurası mukarrerdir ki bu eşya ihraç memleketlerine tekrar ithal edilirlerse, tekrar ithalleri esnasında ithalât resminden muafırlar.

Bu eşyaya tamir esnasında külliyetli miktarda ilâve edilmiş olup gümrük resmine tabi bulunan mevat veya aksam - memleketin kanunî mevzuatı istilzam ettiği takdirde - nefsi eşyadan ayrı olarak ve bunların asıl eşya ile tertip edilmelerinden mukaddem tabi oldukları tarifeye göre gümrük

vergi tesviyesine tabi tutulacaklardır. Resim tesviyesine esas olan siklet tahmin suretile tesbit olunabilir.

2 - Yüksek Âkit taraflardan birinin ülkesinden diğèrinin ülkesine ithal ve menşè emtiasının ihracında istimal edilen ambalajlar, çuvallar, fiçılar ve saire.

3 - Panayır, sergi ve müsabakalara gönderilen eşya.

Mevzubahs eşyanın memlekete duhulü esnasında alâkadarlar bunların istimal müddetini tesbit ettirmeğe ihtimam edeceklerdir. İcabı takdirinde bu mühlet, gümrük makamâtı tarafından kanunun evamirine tevfikân temdit olunabilecektir.

Madde — 11

Yüksek Âkit taraflar, tacirlere gümrük tarifeleri ve bilhassa muayyen bir meta üzerinden istifa edilecek rüsum miktarı hakkında resmî malûmat istihsal eylemek imkânını vermek için muktazi tedbirleri almağı taahhüt ederler. İstida, ithalât memleketinin nizamları mucibince metam bir nümunesini veyahut mufassal bir tarifini, bunun bir suretini veya fotoğrafisini ihtiva eylemelidir. Şayet müstedi, gümrükte beyannamesini vermek için lâzım gelen anasıra malik değilse gümrük idaresi, göstereceği bir mahalde, mumaleyhin, mukaddemece ve masrafı kendisine ait olmak üzere, irsalâtı bizzat muayene etmesine müsaade edecektir.

Madde — 12

Bu mukavelename, bir gümrük ittihadı muahedesile İsviçreye bağı kaldığı müddetçe, Liechtenstein Prenslığıne de şamil olacaktır.

Madde — 13

Bu mukavelenin aşağıda zikredilen maddelerinin mevzuunu teşkil eden hususata müteallik ahvalde Yüksek Âkit taraflar birbirlerine müteakabilen en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesini temin ederler: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ve 11.

Madde — 14

İki memleket arasında bir hakem muahedesinden inbias eyliyebilecek ahkâm mahfuz kalmak şartı ile, iki Yüksek Âkit taraf arasında bu mukavelenin tefsiri sadedinde zuhur edebilecek ihtilâflar diplomasi tarikile halledilememiş olursa iki tarafın muvafakatı ile ve tahkimname tarikile bir hakeme havale olunacaktır.

Madde — 15

Bu mukavelename 4 mayıs 1927 tarihli mukavelenamenin yerine kaim olacaktır. Bir sene için akte dilmıştır. Tasdik edilecek, tasdiknamelerin «Berne» de vuku bulacak teatisinden yirmi gün sonra mer'iyete girecektir.

İnkizasından üç ay evvel feshedilmemiş olursa kendiliğinden kabili temdit olacak ve bu halde, her iki taraf için, bir senelik müddetin hitamında, mukavelenameyi -fesh, üç ay sonra haizi tesir olmak üzere - her an feshetmek hakkı mahfuz bulunacaktır.

Yukarıdaki ahkâmı tasdik etmek üzere murahhaslar bu mukavelenameyi imzalamışlar ve mühürlerle mühürlemişlerdir.

Ankarada, 13 kânunuevvel 1930 tarihinde, iki nüsha olarak yapılmıştır.

Zekâi

Mustafa Şeref

M. Numan

Hanri Martin

İMZA PROTOKOLU

Bu mukavelenamenin imzası esnasında, aşağıda imzaları bulunan murahhaslar atideki tavzihati yapmakta mutabık kalmışlardır.

Birinci maddeye müteferrian

Şurası mukarrerdir ki bu maddenin ahkâmı, 1499 numaralı ve 8 haziran 1929 tarihli Türk kanununun beşinci maddesini haleldar etmez.

Kezalik şurası mukarrerdir ki bu maddenin ahkâmı İsviçre gümrükleri tarifesine mütedair 10 teşrinievvel 1902 tarihli Federal kanununun dördüncü maddesinin 2 inci fıkrasını haleldar etmez.

Yüksek Âkit taraflardan birinin ülkesine ithal edilen bir müstahsalın gümrük resmi diğer bir meta için tesbit edilen resme tabi ise bu diğer metaa kabili tatbik olan umumî veya ahdî resim hadlerinin en aşağı miktarı mevzubahs müstahsal hakkında gümrük resminin hesabına daima esas teşkil edecektir.

Yedinci maddeye müteferrian

Şurası mukarrerdir ki menşei Türkiye olan emtia üçüncü bir memleketin mutavassıt bir limanında işlendikten veya tekrar ambalaj yapıldıktan sonra İsviçre ülkesine ithal edilecek olursa, bu eşyanın menşecinin Türkiye olduğunu isbat eden menşe şahadetnameleri, Türkiyenin talebi üzerine, mezkûr mutavassıt limandaki Türk konsolosluk makamâtının tasdikına tabi tutulabilecektir.

Onuncu maddeye müteferrian

Zatî istimale mahsus müstamel ev eşyası (göç eşyası) yerleşmek üzere gelen şahsın beraberinde ithal edilmiş yahut bunun muvasalatından azamî iki ay evvel veya azamî üç ay sonra naklettiği mahalden gönderilmiş olduğu takdirde gümrük resminden, kezalik duhulde ve huruçta her hangi mükellefiyetten müstesna tutulacaktır.

Ankarada 13 kânunuevvel 1930 tarihinde iki nüsha olarak yapılmıştır.

*Zekâi
Mustafa Şeref
Numan*

Henri Martin

[I] numaralı melfuf

Menşe şahadetnamesi numunesi

Mürsilin			Mürselünilyhin		
İsmi			İsmi		
İkametgâhı			İkametgâhı		
Sokağı			Sokağı		
Parca adedi	Ambalajın (zurufun) şekil ve sureti	Marka ve numarası	Safı ve gayri safı sıkleti kilo ve kıymeti	Sevkedildiği tarik (şimendi- fer, posta, va- pur ilh.)	Muhteviyatı

Balâda evsafı zikredilen eşyamn menşeyinin

olduğu tasdik kılımr.

fi

193

Şahadetnameyi ita eden salâhiyettar dairenin isim ve imza

(MÜHÜR)

[2] Numaralı melfuf

Devletin ismi

Varakayı ita eden makam

Seyyar ticaret memurlarına mahsus salâhiyet varakası

İta tarihinden itibaren on iki ay müddetle muteberdir.

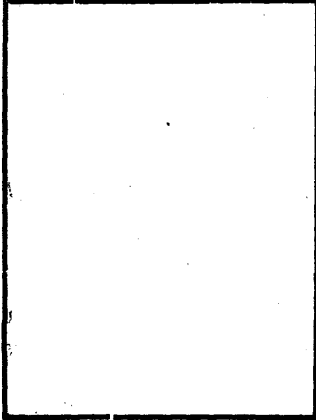
Hangi memleketler için muteber olduğu
varakanın numarası
..... şehrinde mütevellit ve şehrinin
..... sokağında mukim
..... Efendinin şehrinde
unvam ticarisi altında işliyen

(1) - Fabrika - veya ticarethane - sinin - lerinin - sahibi veya namına ifayı vezifeye salâhi-
yettar seyyar ticaret memuru olduğu ve mumaileyhin salifüzzikir fabrika - ticarethane - ler - için
balada muharrer memleketlerde siparişler almak veyahut mübayaat icra eylemek salâhiyetini
haiz bulunduğu ve mezkûr ticarethane - fabrikanın - ların memleketinde
icrayı ticaret - sanat - etmeğe mezun olup bu bapta tekâlifi kanuniyeyi tesviye etmekte olduğu -
oldukları - tasdik kılındı.

..... şehrin ismi - 193

Ticarethane - leninin - sahibinin imzası

Fotoğraf

Varaka hamilinin
imzası

Varaka hamilinin eşkâli

Yaş
Boy
Saç
alâmeti farikai sabite

[1] İşbu noktalarra ticarethane veya fabrikaların neler sattığı veya neler imal ettiği yazılacaktır.

[3] Numaralı mehfuf

Panayır ve pazarları ziyaret edenlere mahsus salâhiyet varakası

İşbu varakanın hamili olup deki (Türk tebaası için İsviçredeki; İsviçre tebaası Türkiyede-ki) panayır ve pazarları ziyaret etmek arzusunda bulunan Efendinin Şehrinde ikamet eylediği ve ticaret veya san'atının icrası için tekâlif ve rüsumu kanuniye tesviye ile mü-kellef olduğu tasdik kıldırdı.

İşbu varaka aylık bir müddet için muteberdir.

Varakanın ita kılındığı mahal tarih ile ita eden makamın imza ve mührü.

Hükûmetin Esbabı mucibe mazbatası

Türkiye ile İsviçre arasında münakit olup 31 mart 1930 tarihinde feshedilmesi dolayisile 1 teşrinievvel 1930 da meriyetten kalmış bulunan ikamet mukavelesinin yerine kaim olmak üzere Cumhuriyet Hükûmetile İsviçre Federal Meclisi Murahhasları arasında Ankarada 13 kânunu evvel 1930 tarihinde imzalanan yeni ikamet mukavelenamesi , merbut kanun lâyihası ile, Büyük Meclisin tetkik ve tasvibine arz ediliyor .

Veni mukavelename ahkâm hatta metin itibarile eskisinin aynıdır . Yalnız mecburî istikraza mütedair eski mukavelenamenin dördünü ve onuncu maddelerinde münderiç bulunan kayıt yenisi den hazfedilmiş ve İsviçrelielerin tasarruf hukukunun tavzihına dair bazı ahkâmı muhtevi bulunan eski munzam Protokolda ipka edilmiştir.

Hükûmetiniz iki Devlet tabalarının mütekabil memleketlerde ikamet şartlarını tanzim eden bu vesikanın tasdik olunmasını Büyük Meclisten rica eder.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Karar № 7
Esas № 1/838

23 - III - 1931

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyetile İsviçre Federal Meclisi arasında 13 kânunuevvel 1930 tarihinde Ankarada akit ve imza edilen ikamet mukavelenamesinin tasdikına ait olup encümenimize havale buyrulan kanun lâyihası ve merbutu tetkik ve müzakere olundu.

Hükûmetin esbabı mucibe mazbatasındaki mütaleaya iştirak eden encümenimiz tarafından bu mukavelename ile tasdikına ait kanun layihasının aynen kabulüne ve Heyeti Umumiyenin tasdikına arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe takdimine karar verilmiştir.

Hariciye En. Rs.
Saffet Ziya

Kâtip
Zeki Mesut

Âza
Nusrat Sadullah

Âza
Necmettin

Âza
Yakup Kadri

Âza
Fazıl Ahmet

Âza
Münir

Âza
İ. Süreyya

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Federal Meclisi arasında münakit ikamet mukavelenamesinin tasdikina mütedair kanun lâiyhası

Kanun numarası:

MADDE 1 — Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Federal Meclisi arasında 1930 senesi kânunuevelinin on üçüncü günü ankarada akit ve imza edilen ikamet mukavelenamesi kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

11-II-931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
İsmet	Yusuf Kemal	Zekâî	Hasta	Dr. T. Rüştü	M. Abdülhalik
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.		
Esat	Hilmi	Mustafa Şeref	Hasta		

TÜRKİYE VE İSVİÇRE ARASINDA İKAMET MUKAVELENAMESİ

Türkiye Cumhuriyeti Reisi

Ve

İsviçre Federal Meclisi,

İsviçre tebaalarının Türkiye'de ve Türkiye tebaalarının İsviçre'de ikamet şartlarını tesbit eylemek arzusunda olduklarından bir ikamet mukavelenamesi aktine karar vermişler ve bu bapta, murahhasları olmak üzere,

Türkiye Cumhuriyeti Reisi:

Nafra Vekili Zekâî

İktisat Vekili Mustafa Şeref,

Hariciye Müsteşarı Menemenli Numan Beyleri;

İsviçre Federal Meclisi:

İsviçre Konfederasyonunun Türkiye'de fevkalâde murahhas ve Orta Elçisi Müsyü Henri Martin'i tayin eylemişlerdir.

Müşarünilehler, usulüne muvafık ve muteber görülen salâhiyetnamelerini teati ettikten sonra aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır.

Madde — 1

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları, diğerinin ülkesinde, orada mer'i veya mer'iyete konacak olan kanunlar ve nizamlar mahfuz kalmak ve muhacerete müteallik hükümler muhtel olmak şartile, yerleşmek, oturmak ve o ülkeye serbestçe gidip gelmek ve orada serbestçe seyahat etmek hakkına malik olacaklardır.

Oturmak ve yerleşmek dolayısıyla tediye veya tahammül edilecek resimler ve mükellefiyetler hususlarında iki tarafın tebaaları en iyi muameleye mazhar olan ecnebilere yapılan muamelenin aynından müstefit olacaklardır.

Madde — 2

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları, diğerinin ülkesinde, memleketin kanun ve nizamlarına uyarak, mütekabil kanunî mevzuatta derpiş edilen hususlar müstesna olmak üzere, her nevi menkul ve gayri menkul malları en ziyade müsaadeye mazhar millet tebaaları derecesinde ihraz, tasarruf ve ferag etmek hakkına malik olacaklardır. Hassatan, mezkûr tebaalar, aynı şerait altında, o malları satma, satın alma, bağışlama, devretme, değiştirme, evlenme mukavelesi, vasiyet, tariklerle veya her hangi diğer bir suretle serbestçe tasarruf edebilecekler, kezalik onlara kanunî tevarüs tarikile veya ölmezden önceki tasarruflarveyahut vasiyet dolayısıyla temellük edebileceklerdir.

Mezkûr tebaalar yukarıda zikredilen ahvalin hiç birinde, her ne unvan altında olursa olsun, mahallî tebaalar için vazedilmiş veya edilecek olanlardan başka veya daha yüksek mükellefiyet, resim veya vergilere tabi tutulmıyacaklardır.

Madde — 3

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları, diğerinin ülkesinde, gezgincilik ve her hangi diğer seyyar ticaret hariç kalmak ve kanun ve nizamlar mucibince mahallî tebaalara hasredilmiş veya edilecek olan hırfet ve meslekler müstesna olmak şartile, her nevi san'at ve ticareti icra etmek ve her hangi hırfet veya mesleke sülûk eylemek hakkına mahallî tebaalar derecesinde malik olacaklardır.

Mezkûr tebaalar, bunları icradan dolayı, mahallî tebaalardan istifa olunanlardan başka veya daha yüksek, ne mahiyette olursa olsun, hiç bir vergi resim veya mükellefiyete tabi olmıyacaklardır.

Madde — 4

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları, diğer tarafın ülkesinde, harp zamanında olduğu gibi sulh halinde dahi her nevi askerî hizmetten, kezalik şahsî hizmeti askeriye yerine kaim olacak gerek naktî gerek aynı her türlü tekliften muaf olacaklardır.

Mezkûr tebaalardan, gerek sulh gerek harp zamanlarında mahallî tebaalara tarholunup aynı şerait altında ve iki tarafın mütekabil kanunî mevzuatında derpiş edilen tazminat mukabilinde kendilerine de tatbik edilecek olan askerî tekâlif ve istimvaller müstesna olmak üzere, Devlet veya idarî şubeleri menfaatine olarak kanunen mevzu vergi veya resimden başka her hangi diğer tekâlif talep edilmeyecektir.

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları idarî veya adlî herhangi mecburî vazife veya memuriyetten de muaf olacaklardır.

Madde — 5

Âmmenin menfaatine müstenit olduğu kanunen mütehakkık bir sebep bulunmadıkça ve adilâne tazminat evvelce verilmedikçe Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaalarının diğer taraf ülkesindeki gerek menkul gerek gayri menkul malları istimlâk olunamıyacağı gibi mezkûr tebaalar velev muvakkaten olsun bunlar üzerindeki intifa haklarından mahrum edilmeyeceklerdir.

Evvelce ilân edilmeksizin hiç bir istimlâk muamelesi yapılamıyacaktır.

Madde — 6

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları, diğer taraf ülkesinde, şahıslarına ve mallarına müteallik hususlarda, kanunların, mahkeme ve sair makamların himayesinden mahallî tebaalar derecesinde tamamilen müstefit olacaklardır.

Muhakeme masarifini müemmin kefalet akçesine ve meccanî adlî muzahereteye müteallik alkâm

bu meselelerin iki taraf arasında aktebilecek hususî bir mukavele ile tazminine kadar mahallî kanunî mevzuat dairesinde cereyan edecektir.

Madde — 7

Bu mukavelenamenin birinci maddesinin ikinci fıkrasındaki hükümler mahfuz kalmak şartile, Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları, hiç bir halde, mahallî tebaalara tarholunanlardan başka veya daha yüksek - her ne mahiyette olursa olsun - hiç bir vergi, mükellefiyet veya resme tabi tutulmıyacaklardır.

Devlet tarafından kurulmuş müesseselere veya umumî bir hizmetin imtiyazını haiz olanlara bahşedilenlerden başka, her hangi bir mahiyette ve ne nam ile olursa olsun, malî mükellefiyetlerden muafiyetler hususunda, Yüksek Âkit taraflar, diğer tarafın tebaa ve şirketlerini, en ziyade müsaadeye mazhar millet tebaa ve şirketleriyle aynı şerait dairesinde mezkûr muafiyetlerden istifade ettirmeği taahhüt ederler.

Madde — 8

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları ikametgâh tesis etmeksizin diğer taraf ülkesinde ikametleri esnasında her hangi bir faaliyette bulunacak olurlarsa, bundan dolayı, mahallî tebaaların aynı neviden veya aynı ehemmiyette olan faaliyetleri dolayısıyla tabi tutulacaklarından başka veya daha ağır, ne mahiyette olursa olsun, hiç bir vergi, resim ve mükellefiyete tabi tutulmıyacaklardır.

Yüksek Âkit taraflardan her biri, kendi ülkesini terketmek isteyip te iktidarı bulunmayan diğer taraf tebaalarının pasaportlarını, bunların fakru zaruretleri salâhiyettar siyasî mümessil veya konsolos tarafından tasdik edildiği takdirde, müttekabiliyet şartile, meccanen vize etmeğe müheyya bulunduğu beyan eder.

Madde — 9

Yüksek Âkit taraflardan biri, gerek kanunî bir hüküm neticesinde, gerek ahlâkî ve sıhî zabıta ve dilencilik hakkındaki kanun ve nizamlar mucibince, gerekse Devletin dahilî veya haricî emniyetine müteallik sebepler dolayısıyla, diğer taraf tebaalarını, ferdî bir tedbir olmak üzere, memleketinden çıkaracak olduğu takdirde bu ihraç muamelesi hıfzıssıhha ve insaniyet şeraitine muvafık bir surette icra edilecektir.

Madde — 10

Merkezleri Yüksek Âkit taraflarından birinin ülkesinde bulunup o memleketin kanunları mucibince usulü dairesinde teşekkül etmiş olan - nakliyat ve sigorta şirketleri dahil olmak üzere - ticarî, sınaî veya malî şirketler, gayri meşru veya ahlâka mugayir maksat takip etmemek şartile diğer taraf ülkesinde kanunen tanınacaklar, ve ehliyetleri ve dava ikame etmek hakları menşeleri olan memleketin kanunları mucibince tayin edilecektir.

Bu şirketler, diğer taraf ülkesinde mer'î veya mer'iyete konacak olan kanun ve nizamlara uyarak, orada yerleşmek ve faaliyetlerini icra eylemek hakkını haiz olacaklardır.

Bu şirketler, diğer taraf ülkesinde, memleketin kanunlarına tebaiyet ederek, her nevi menkul malları ve kezalik müttekabil kanunî mevzuatta derpiş edilen ahval müstesna olmak üzere, şirketin işlemesine muktazi gayri menkul malları ihraz edebileceklerdir; şu kadar ki gayri menkul ihrazı şirketin gayesini teşkil etmemesi meşruttur.

Bu şirketler, gerek dava ikamesi gerek müdafaa zımında, mensup oldukları devletin tebaasından olan maddî şahıslarla aynı şerait dairesinde serbestçe mahkemelere müracaat edebileceklerdir.

Bu şirketler, millî şirketlere tahmil edilenlerden başka veya daha yüksek resimlere, tekâlîfe ve sureti umumiyede, her hangi aidata tabi tutulmıyacaklardır.

Bu şirketlerden, gerek sulh gerek harp zamanlarında millî şirketlere tarholunup aynı şerait altın-

da ve iki tarafın mütekabil kanunî mevzuatında derpiş edilen tazminat mukabilinde kendilerine de tatbik edilecek olan askerî tekâlif ve istinvaller müstesna olmak üzere, Devlet veya idarî şubeleri menfaatine olarak kanunen mevzu resim veya vergiden başka her hangi diğer tekâlif talep edilmeyecektir.

Taraflardan birinin ülkesinde usulü dairesinde teşekkül etmiş olan firma veya şirketlerin diğer taraf ülkesindeki fiyalyal, şube ve acentaları veya diğer mümessillikleri bu fiyalyal, şube, acenta veya mümessilliklere muntazam surette konmuş sermaye üzerinden veya bunlar tarafından memleket dahilinde elde edilmiş kazanç veya iratlar üzerinden vergiye tabi tutulacakalr ve vergiye tabi sermaye tesbit edilmediği takdirde mezkûr kazanç ve iratlara nazaran tayin olunacaktır.

Madde — 11

Şurası mukarrerdir ki Yüksek Âkit taraflardan hiç biri diğer tarafın tebaa ve şirketlerine kendince bahşedilenlerden başka ve daha vasi hakları kendi tabaa ve şirketleri lehine talep etmek hususunda bu mukavelenamede münderiç en ziyade müsaadeye mazhar millet şartından istifade edemeyecektir.

Madde — 12

Bu mukavelename tasdiknamelerin teatisi anından itibaren meriyete girecek ve dört sene müddetle muteber olacaktır.

Mukavelename, Yüksek Âkit taraflardan biri canibinden mezkûr dört senelik müddetin inkizasından lâakal altı ay evvel fesholunmazsa fesholununcaya kadar meriyette kalacak ve bu fesih altı ay hitamından sonra haizi tesir olacaktır.

Madde — 13

Bu mukavelename tasdik olunacak ve tasdiknameler mümkün olan süratle “ Berne „ de teati edilecektir.

Yukarıdaki ahkâmı tasdik etmek üzere iki tarafın murahhasları bu mukavelenameyi imzalamışlar ve mühürleriyle mühürlemişlerdir.

Ankarada, 13 kânunuevvel 1930 tarihinde, iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Zekâi

Hanri Martin

Mustafa Şeref

M. Numan

İMZA PROTOKOLU

Bu günkü tarihle akteğilen bu ikamet mukavelenamesinin imzasına mübaşeret esnasında muktazi salâhiyeti haiz bulunan aşağıda vaziülimza murahhaslar şu hükmü kararlaştırmışlardır:

Yedinci maddeye müteferriian

Yüksek Âkit taraflar, Kendilerinden biri canibinden, bunun ülkesinde hükûmetin filî iştirakile ihdas edilip millî bir ehemmiyeti haiz bulunan ve bu itibarla Devlet tarafından kurulmuş müesseselere temsil edilebilecek olan teşebbüslere bahşedilen malî mükellefiyetlerin tahfifi menfaatini talep etmiyeceklerdir.

Ankarada, 13 kânunuevvel 1930 da, iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Zekâi

Hanri Martin

Mustafa Şeref

M. Numan